

yuwaw slali i m'pzit na tayan

ryax slali ga, kyan utux na pyang m'ilang balay na knerin. ana musa tmabun krryax ku s'la ga, ungat balay ku pint'yagun nya uzi. yasa siy p'yeyuwaw krryax ru pggaw krryax mki sku s'la. lunga sa lawkah balay s'angun krryax uzi ku nbkis, ana naha son nanu msa'ang ga sungun ini ksa'yux balay. atuni ungat tayan glgan nya ku tmabun lga, ana utux atu ga ini nya balay pmahiy uzi ku s'la hasa la.

mki sku utux ryax na mgyebu, kyalun nku utux gluw sali nya maha, “ usa lمامu cikay singut ha! ” wayan siy kinhhuway hmakay ru ttuxun nya p'ayaw kakay nya lru, aw wayan tehuk balay s'la ku hiya la. ini ba'iy uzi sa pisa wayan pmahan ni knerin hasa, ru ms'uliy cikay mtayux ku babaw kayan lga, aw rema niya tehuk ss'ka witux ryax la, siy txiy hhalan mtayux ku utux gluw sali nya ga, ana utux buway na singut ru utux na a'abaw ga, ini p'yuy cikay, txan ga ungat balay lمامu nya. memaw minkux ku utux gluw sali nya, ru masay naha hkngyun ku limu nku knerin hasa uzi, “ kyala wayan mtkga inu ku la'i hani la! ” asa niya balay mkrkyas ku ks'li nya lga, memaw mbcu balay msa'ang nku utux gluw sali naha, ini lnglung ana nanu yuwaw lru, siy naha pgyariy ku knerin hasa la.

ini kbsya lga, memaw niya prraw kmyut singut kwara naha, ru su'un naha lمامu kwara singut la. txiy kwara ku 'nutu naha na mkyay abaw singut ga, niwan 'siy ga rgyax ttxan uzi la, memaw n_gyut n_gyut rahu puni snuling naha. siy tbah mhtuw ku utux pzit “ syuw ” maha niya plaka, aw tingay la kahun sku mkyay na abaw singut, ru wayan “ prus ” maha plaka la. rngu nya kahun sku uwa hmuwaw maha, “ huwa kung niya mt'iyuw sa pzit lpi! ye'igiy m'ilang si balay, pyanga sa m'pzit kung la, siki mbetux kung ru m'buk kung balay mlaka sku ana n'inu, ru thuyay kung musa 'ngyat hkangi singut, ru buway nya ptuhyay sa sptngi ma! ” ye'igiy msayux si mtayux utux gluw na sali mu, lunga sa musa kung pplaka sku pyang twahiy balay hhalan mu la.

wayan ta pungan ku m'ilang balay na s'uli tayan hani lga, siki lnglung ta nanak uzi maha, nanu minnanak balay ku yuwaw hani, 'siy ga niya maziy hazi ki, rngu m'ilang balay ku s'uli hasa, wayan nya bnganan kwara ku pt'yagun nya, ru htagun ryax nya uzi la. ana nanu yuwaw ga siki 'ngyat ta balay mtyuwaw ru m'umah. kba'ay ta balay hinkngyan gaga kinyanux ru inlungan nbkis ta, nki ba myanux kinbahan ta ana knuwan.

sazing mntsway knerin

Yungay Tali ga pyang mu wagi. ana la'i ni mama mu Tali Kila ku hiya ga, bli sami balay mntsway, gi kinhangn ni mama mu ku hiya. ana sami 'yat mntsway balay ga, hnasun nya ku kinpinsblay myan.

t'aring kung miru sku Mekarang bbrwan biru ga, ini sinhi ni yaba mu Tahus Kila maha musa blay ku pinkba'an mu miru. nanu ye'asa ku tun kung nya miru sku twahi hazi sali na Nahuy pkba'an biru. mutuw kuzing memaw mklhngan i ryax 'misan. tehuk sku tmangaw abaw lga, malax miru ku Yungay ga, mutuw kung nya n_gon sku gako ru, tehuk kung lga, mutuw sami mglu musa sali la.

pyang mu ini yengay ga, tehuk sku ryax hngi'an na rehay lga, mutuw sami mgyebu musa kmagaw kyokay. mutuw memaw mzimu ku yata ka pkagaw kyokay maha ulung mwah simu rmaw, helaw ta tmasu'um kmagaw, nway bi'an simu nya nanak oyat Yaba ta Kayan ki.

tehuk sku nni'an na maru byacing lga, mutuw kung m'as gi musa kung m'ru maru ni mama mu. masu sami mani lga, mutuw myan gli'un ku snakuy na maru ru gnogun myan, ima thuyay smsyuk ku yula rban asa ga, hiya ku itu la. mutuw myan pssyugan ku lokah.

minxali ga halan mu mnos ku Yungay, nki sami musa mgnaw sku gisu ka nisan knluh mki s'la. pyux ku yaw stu ni yata mu maha, hali mbahu ku latan han, tmasu mogi lukus lga, s'ani ku koyay ru wilung, babaw nya gengani mogi kwara ku min'utu na pagay, tmsu'un su kwara yaw hani lga, ana simu musa mgnaw s'la la ma.

txan mu sobih pngilis Yungay ru 'si huwaw minxaliy maha, " uciy su, son nanu mtyaw kwara la! ". nanu ye'asa ku ragan mu mtyaw ku wagi mu ru tmsu'un myan sku sobih 'lyan la. lnglung kung maha, cyakin kengun ku yata Lawa hani. ulung sa ini swayan yaya mu. pnungan mu bsuyan mu knerin maha, balay slali ka onga kung na ga, kuzing ku psnon ni mama mu, nki smwan yaba mu hiya, ga s'angun ni yaya mu maha, 'si su ga pyux lla'i ta? knerin kwara ru baha ta sbay s'uli ku gyus ta nanak lpi!

atu na kung ku sbay ni yaba mu m'la'i ni mama ru yata mu ga, kana kung thuyay cikay miru ru tehuk sku pcbabiru. txiy! se'an balay bsuyan mu Yungay.

ini ptna knita slali ru misu soni

atuni ma'ut ta utux na yaw, la'i tmalung ini ga la'i knerin, ima ku blay? sinhyun mu musa ini ptna kwara ku snyukan na ss'uli. slali ga pyux kknerin musa sali s'uli ga mbetux balay mnaga sku utux la'i na tmalung, kyaruma ga ana payat, magan ku la'i naha knerin ga, mutux p'hilun maha p'lai utux loziy, ini ba'iy musa mhtu utux la'i tmalaung. kyan ku ana pyux la'i knerin ga sungun ungat ku la'i naha tmalung, mutu 'si ksayux sku pinsya'an nku ss'uli maha ini thuyay pbhuyaw sku sali wayan nya halan.

misu soni ga ini ptma balay ku knita na s'uli la. hbayaw ku knerin misu ryax lga, ana utux balay la'i naha knerin ga m'as ru ini lnglung maha sikin m'la'i utux la'i tmalung. muri ga pyux ku bbinkis ana sazing tungan ku la'i tmalung ga, smogan maha mwani mhtu loziy utux la'i na knerin.

hwaka ini ptna ku knita ta ryax misu soni ru slali la? la'i tmalung ru la'i knerin ga, nanu ku ini ptna nya? knita mu nanak ga ini ptna ku knxan ta la. slali ga m'umah ta kwara, tmalung hiya ga rahu rngu naha musa m'umah, knerin hiya ga nanak yaw na sali ku thyayun naha mtyaw. nanu asa ku kemu'un ta ku hbayaw la'i na tmalung.

ryax misu soni ga 'yat nanak mayah ku ptyagun la. lmlamu ku ggalan pila uziy. ana uziy ga misu soni ga pyux ku musa mkbaga biru ana la'i knerin la, pyux ku kinba'an naha lga, pyux blay pmahan naha ru ba nanak kspila. ini balung slali ka sikin stama sku tmalung ga kyan kkyanux naha.

kahun sku mtna ku 'osa naha kbagu biru, muri ga hminas ngayat loziy ku kknerin hiya miru, pyanga sa rahu binrwan naha lga, ini swayan uziy 'si pung sku hngayang na tmalung. kyan nanak inlungan naha ru kyan nanak knita naha uziy. kruma ga hnasun naha loziy ku knita sinpangan nku tmalung. ma misu hani ga pyux ku sali ga 'sisay knerin ku pyang balay pspung la.

nanu ye'asa ku kyan utux kay maha " blay ku yama su ga, wiwan tmwang utux ku la'i su tmalung ". " la'i tmalung magan bes lga, si kpah sku ina, wiwan ungat la'i su la ". ana uziy ga, knita mu ku inlungan na la'i knerin hiya ga, pyux hazi snyan naha inlungan sku yaba yaya, ini lngalung hazi ku la'i tmalung hiya. pyanga sa mhtu ku la'i knerin hiya ga mutux naha balay p'asun maha 'yat su p'inkux sku knxan su tehuk binkis su la.

muwah mita yaba yaya mu sinsi

utux ryax, masu ku binruwan gaku, naki musa sali i Yuraw ga, niyal
hngayang suru i sinsi, sinsi, “Yuraw, ini na ki.”

Yuraw, “ha? nanu?” mnakux lungan ni Yuraw, sinsi, “musa su sali ga,
mnama kmayal cikay yaba yaya su. kayal maha u gbiyan suxan ga, muwah
kuzing mita yaba yaya su, kya la i mpitu tmucing ga ptehuk kuzing.”

Yuraw, “ha?” mkux r’yas ni Yuraw.

“aw! kyalaw mu lama.”

mnkux lungan ni Yuraw, baha hmswa esi tbah ku kay ni sinsi maha u
muwah kuzing mita yaba yaya su.

kinsuxan, tmasu miru sku gako ru wayal kwara seto la. gbiyan nasa,
suru kingabi sali ni Yuraw lga, kyalun lawzi Yuraw yaba yaya nya.

Yuraw, “yaba yaya, muwah kisa sinsi mu yo!”, syukun yaba, “ba’un
mu, laxi inkux, p’aki sami Sali”, “kuzing ru yaya ga, nagun miyan sinsi su,
laxy inkux.” pungan ni Yuraw lga, was-- maha lungan, esi nya ga wayal
yengyan yaba ki yaya la.

kyala mpitu tmucing, niyal balay mhtu muwah sinsi la, niya sbaysan
utux bzinah sinsi muwah, sazing naha niyal. memaw ma’as ru thhaylaw
yaba yaya ni Yuraw, Yuraw uzi sbaysan nya yaba yaya mcisan sinsi.

pincisan sinsi ki yaba yaya Yuraw ga, kyala utux tmucing, p’usan yaba
yaya ku sinsi, maha nanu la’i myan maki i gako, utuw mong kay? ’ngayat
miru? ini ga utuw tm’alih s’uli? peyux wayan naha spkayal.

kyala utux tmucing pincisan naha, ru wayal sinsi la. mmawsa sinsi ga,
prasan sinut, abang, ru kaway ni yaya. txan Yuraw i sinsi, ma’as balay.
ma’as lungan sinsi ru wayal wahan magan ni utux sinsi ru wayal la.

U bayi nu maku

Matu:as tu ci bayi nu maku, walu tu a pulu' ira ku lima ku mihecaan nira, hinapa:wan caay aca pakaraheteng tu nasaniay a nasuwalan. Nika caay kapawan tu nikangeru'an nira a umahan, caay aca kapawan ci bakian tu nikakumud a mikaumah tu umah nu heni, herek saan a maramud hacuwaay hakiya ku nikalabades a pahabay a midiput tu wawa nu heni.

Yu silawad ku laluma'an tayni tu a milisu' ci bayi'an, tanu'ulah saan ku balucu' a masasuwal, i nalikulan a taluma' nu laluma'an caay tu pakaraheteng ci bayi nacimaci:ma ku tayniay, Anu katangasaan tu i kakemanan, mabana' tu cira cima ku caayay kataluma', cimaci:ma ku matenasay tu a caay kasasuaraw, u inian tu a cacay ku caayay kapawani nira. Suwal satu ci bayi, "Matu'asay tu kaku, caay tu pakaraheteng tu maamaanay a nidemakan".

Suwal han nu maku ci bayi, "Asiruma saw anu mapawan, aka tu pisadakadakay a misimsim tu mapawanay a demak, anu makasimsim hen tu lipahakay a demak nga:ay tu!", nguhit saan a makatengil cira. Caay tu ka'adihay ku kangalayan ku lalungucan i balucu' nira. U lalabuay nu luma'

atu laluma'an tu a cacay ku kasida'itan nira, anu tanektek tu 'amin ku tireng mangaay tu ku balucu'nira.

I kasubaucan nu maku a mihecaan, tayra ci ama aci ina i Taypak a dademak, awaayay haw ku lawad nu heni a midiput, a maanen aca! pasubelid han tu ci bayian a papidiput i takuwan, sulinay a maanen nu kaku a mapawan tu nidiputan ni bayi i takuwanan.

Adihay ku nisadatengan ni bayi i umah, u batikar ku sapiculu' tu dateng a pacakay, silsil han i lilis nu lalan a pacakay. Sulinay nipacakayan nira tu dateng, ira ku muketepay, ira ku tusaay a pulu' a acaan, ditedit han nira a misuped ku nipacakayan a paysu. Melaw han nu maku ci bayi tanutanang saan ku pisipisingan nira, masasunguhit kami a matawa, sadiheku saan ku balucu' niyam, mapawan kami tu ngeru'.

Yu makasimsim kaku ci bayian, balihenaw ku balucu' nu maku, anu cilacila makaraheteng hen hakiya i takuwan? Nika, suwal saan ci ama, U nipacabay nu mita ci bayi'an, u sakapahay a sapaini nu mita i ciraan.

U lalidik nu Pangcah

U tadamaanay a serangawan nu Pangcah ku lalidik, u satataakay a lisiin nu Pangcah ku lalidik. U mihemihecaan caay kanca kaira ku lalidik nu niyaru', ira hen ku lalidik sisa masaniyaru' hen ku Pangcah, anu awaaytu ku lalidik, malasawadtu kuserangawan nu mita u Pangcah.

U lalidik nanutu'as tangasa anini, ira haw ku nikasumad a makakinih,

1. misatipus-- u nu tu'as hen a nika'urip terungan haw ku sadak nu nikawmah, manay namaherek a mitipus, misalisin ku pa'uripay, hereksa a pakaen tu tu'as, misaliyut a misakeru, ma'ulah namitipus. Nasaan araw masaniyaru' a makumud a misatipus, u lalingatuwan haw nu lalidik kina lisiin.

2.malalidik-- u selal nu mita u Pangcah, siwa ku nika tatungtungruh, ira ku niket nu kaka selal, mikuwan ku kaka a selal tu saba a selal, mitengil ku saba a selal tu suwal nu kaka a selal, manay a masakariyut a makakitikitin, a misakeru'. Malalidik hananay kalaw matiya anu milakec tu nanum a makakitikitin tu kamay, akaa' kalikid ku sananay a madadiput ku selal.

3.cukimisay-- tayni ku Ripun a mikuwan tuTaywan, makamelaw tu lalidik nu Pangcah, si'angi ku balucu' cacay ku suwal nu tumuk, caay

paculi ku selal nu niyaru', makakitikitin paremiad, masalabii', awaay ku tatudung tu ngeru', kapakapah ku tireng, mitelec aca tu hawan, sakatalawansa a melawan. Suwal satu ku Ripun, ay! Tiya i sarahebar nu bulad a malalidik, kiya a mamelaw a pacamulan tu babahiyen a misakeru', anu babainaysa sakatalawan, sasa militangalsa a melawan, mahaen haw ku nipisumad nu Ripun tu lalidik nu Pangcah.

4.hung-ning-ci-- tayni ku Hulam a mikuwan tu Taywan, Hung-ning-ci hantu ku nipangangan tu lalidik nu Pangcah, tayni kami ira ku nipidiput nu Si-hu tu niyaru', manay adihay tu kusadak nu nikawmahan, kapah tu ku nika'urip nu namu, a ira haw ku nipiaryay tu Si-hu u sananay.

5.aniniyay tu a lalidik sulinay a lalidiktu nu niyaru' a cacay a demak, nika aniniyay tu pacacamul hantu. Nika akaa' kapawan tu sulinayay a serangawan nu lalidik. A ira haw ku nipatudung tu tu'as, a ira haw ku ngudu tu matu'asay, a ira haw ku nikabalud nu selal, a ira haw ku nipikitin tu wawa, sabangcalaw ku radiw ku keru', kulusid atu serangawan nu lalidik nu mita taheda'uc.

Rahekeray 'orip

Ma'orad to! Pasapapotal kako a mineneng, marasmasan ko romi'ad, nika taengal ko sawali^ no kakarayan. "Caay ka halafin, o mamasalaw anohoni." sa ko harateng ako. Maolah kako to matiniay a romi'ad, narikoran no 'orad i, satamelac sa ko papapapah no kilang, masawsaw ko tahefod, feriw sa ko fali i, saepi'. Mapawan ko roray no tatirengan.

Padeng han to ako ko saselican, mikisaepi' to herek no lahok, mipahanhan to tatirengan. Itiya, awaay ko 'engi'engiw i taliyok, masapi:nang matengil ko pisatekiteki' no toki^. Awaay ko pisitiwid no toki^ a misimokod to tamdamdaw, ano o macarohay to tatayalen, ano o araaway to tatayalen i, pale:cad han nira ko rakat, caay ka caroh, caay ka na'on.

Itini tona ka'oripan ita a syakay, mato malalifetay ko 'orip. O tamdaw haw i, matalaw malaliw no kerah, rarimowak sa a matayal. Kako sato to no mako, malecaday ko nika'orip to no aniniay a tamdaw, caay ka satoko; pasaesa' ho^ nasaan i, matalaw madipa' no tao, orasaka, matiya sato o makako^koay ko nika'orip. Awaay ko pipasaesa', nawhani caay pakanonor to tatayal ato cacodaden.

Alatek ira ho^ i tangal iso koya patinakoay a kongko ni Isop, ira ko sifana' i titaanan toya - nikalalifet no kodiwis ato rarokoh sanay; ano

narikari:kay ko fekac no kodiwis i, caay pakareko^ a tangasa i pipaherekan, orasaka, oya mana'onay a rarokoh ko pakaalaay to hofi^. O kacomoli^ sato i, mana'on ko rakat niira, nika caay kapidah ko faloco', sa'i:cel sa ciira a pasayra toya pafaloco'an niira, mikayakay i fadisoso' a kilang. Ikor sato i, makaen nira ko kaeso'ay a heci^ no fadisoso'.

Ano mafokil ko tamdaw to mana'onay a kakawaw i, caay pakanina' ciira toya mihadi^diaay a faloco', o roma^ i, caay ka fana' ciira a misolol to nikana'on no pinangan no tamdaw. Oya mina'onay ko faloco' a tamdaw ta paka'araw ciira to maraayay, pakatengil ciira to mama:ngay a ngiha'. Orasaka, yo mina'on kita to faloco', ta masinanot ko nihalakaan no mita a demak. Saka, anini^ i herek no lahok, oya mana'onay, rihadayay a harateng ko misedalay toya masa'eletay i faloco'. Mapakonira ko harateng, raheker ko faloco'.

Masalaw to ko 'orad, ma'araw to ko romi'ad, ma'araw to ko Talakal ni Idek i wali^. Sarihaday sa ko faloco' a mineneng to salongan no kakarayan. Itiya sato, fohat to saselican, saserisering sato ko soni. Masolot ko harateng ako a minokas i salaloma' nonini a malalifetay, sariwasiway sanay ko tamdaw a hekal.

Paefer to tikami^

Tona miliyas ci ina^ aci mama^ to niyaro' a tayra i to-kay a matayal, caacaay ho^ pihapinang a misa'osi^ to romi'ad, 'araw han i, mata'elifay to ko pangkiw no mihecaan. O 'ilol to no faloco', maharate:ng ho^ no mako koya pipadongos i pikalican to cinamalay. Yo midakaw cangra to cinamalay, mi'ocil ko faloco', nika caay pa'araw kako to losa' i ka'ayaw nangra. Nika minokay sato kako i loma', yo masaca:cay kako i loma' i, serrrrr... sa ko losa' ako, caay pakaliyas kako to ina^ ato mama^; imatini, mangalay kako a paefer to codad a paratoh to 'ilol no faloco'.

Tatodong sa anini^ a dafakan, malayap ako ko nipataloma'an ni ina^ aci mama^ to faelohay a fodoy ako ato tikami^, sowal sa i takowanan, "Pitengil to sowal ni akong aci ama:, kalalok a micodad, kahalikaen, adihayen kacifodoy ano sienaw ko romi'ad." saan. Pacofelis han ako a paefer ko codad i cangra, "Aka ka adihay ko faloco' namo, laloken ako a micodad, nika ma'ilol kako i tamowanan. Kamo sato to no namo, 'imeren to ko tireng, ano cilimaw, ka pinokay to a miliso' i tamiyanan." han ako.

I 'ayaw no pinapina^ a romi'ad, lipa:hak sa kako, ira ko nipaeferan ni kaka^ i takowanan to no kongkoay a codad tolo^, tada mao:lah kako toya

codad. Saka saromi'ami'ad han ako a miasip, malo idang ako to romi'ad to dadaya^. Patikami^ han ako ci kaka^, tada mao:lah kako toya nipafelian iso a codad. Sowal sa kiso, "ano micoyap kako i, malasingsi^ kako." saan. Tada mahe:mek kako. O mamisa'icel kako a micodad, nanay pakado^do^ kako to fana' no miso a malasingsi^ ano'a:yaw.

Itiya:ay ho^, caay ho^ ka caloway ko tamdamdaw a talacowaco:wa^.
Ano mangalay a milicay to i raayay a laloma'an, masasipaini to 'ilol no faloco' i, edenang o yofing ko pakakafitay tonini, tada o kakahemekan ko tayal no malayofingay. Ira ko pakacitingsyaay, ira ko pakaotofayay, pa'ing'ing sa to cidal a parasit to tikami^ a patangasa^ i pilomaloma', tanocohel sa a misacolicolil. I kasienawan i, caay ka talaw to sienaw, citapodo^ cangra, ano eca^, cihilomito^, nika matikatik ko kamay. Nika awaay ko nikapidah no faloco' to masamaamaanay a romi'ad, mireko^ to tayal a patangasa^ to codad i pilomaloma'. Tada miaray ko faloco' ako to malayofingay, mipatangasa^ to 'ilol o faloco' no mako i ci inaan aci mamaan.

O mata no ekong

Itiya ho, misatapang misanga' ko Kawas to kakarayan ato sera, o pakayraan a saka'orip no manmaan a pinanowan i, mapasetek to. O roma i, mapafeli to to sakatayal a ma'orip cangra. Malecad komaen to rengos ko siri, pafelien no Kawas cingra to sapiilang a fitoka; komaen to fao ko takola' pafelien no Kawas cingra to micipatay a sma; mihedot to remes ko likes, pafelien no Kawas cingra to mimingay kakaya':ay a ngoyos. O manmaan a sakatayal maherek to a misilsil ko Kawas, deng to ona kafahkaan a mata. Cecay kapi a mata i, to romi'ad ato dadaya manga'ay a pakanengneng, o cecay kapi a mata i, deng o dadaya ta manga'ay a pakanengtneng. Saka itiya i, deng o posi ato ekong a malikaka ko caayay ho pakaala to saka'orip a sakatayal.

Sakatos a romi'ad, tahidangen no Kawas koya posi ato ekong, mapafeli alacecay dimata' to panay cangra, sowal sa, “ Oni tosa a dimata' a panay maemin o papawalien, alacecay dimata' kamo tatos a, aka pa'oraden, mapa'orad ho molengaw ko panay!” pakatengil koya ekong tangsol to madefit minokay a mafoti', sasowasowalen noya posi cingra caayay to pisikol, awa to ko pakayraan no posi, sateked han to no posi pasadak a pawali.

Tangasa to i herek no lahok, makotem to ko romi'ad, matalaw to ko posi to ka'oradan, tahidangen no posi a milidong to panay cingra, ca:ay to kapalal, sateked han to nira a milidong, nika caho kalepon nira a milidong ko nira a panay, matakop to no 'orad, masenger to ko Panay.

Sakatolo a romi'ad ira to tayni koya Kawas, molengaw to ko cecay a dimata a panay manengneng nira, sowal sa, “ O panay no posi konini? ” han nira, pacaof sa koya ekong, “ Hai! Kalafoti' ko posi, mapasenger to ko panay,” han nira. Pacaof han noya Kawas, “ Ekongaw, wata ko piharateng no posi i tisowanan, patati'ihen no miso a somowal cingra, tawa han noya Kawas a somowal, pakasa'efit kiso takowanan haw? a matira aca yo pakanengngay to lalosidan a mata to dadaya pafelien ako kiso, nawhan manaay kiso to mata to romi'ad. ” han no Kawas a somowal cingra.

Tangasa sato anini, deng to o dadaya ta pakanengneng to manmaan a lalosidan ko ekong. Masamaan to koya fangcalay ko faloco' a posi saw? Pakalayap to cecay kapi fangcalay a mata cingra, to romi'ad ato dadaya maemin mahapinang nira minengneng to masamaanay a lalosidan.

Padihekoay a faki

Tadafangcal ko romi'ad toya papacem, caay kagna'ay satatemitemik sa ko faloco' no mako. Nawhan toya romi'ad mamilifet kako to sasekingen a masadak, cidek sa kako a cecay masadak caay ho karanam, saka matiya awaay ko angil no mako a romakat i lalan.

I ra:ay ma'araw ako koya tano paliling sanay pa'acaay to sakaranam, tahidang han ako ko cecay kaysing a towami, rakat rakat sato ko toki, sa adihay sa to ko lafang a mitatala, kawrira oya mitahidangan no mako a towami awaay ho a pafeli koya tawki, nengneng han, sahetu oya aikoray a lafang ko 'ayawan no tawki a pafeli, talacowa wata ko keter no faloco' no mako, kawrira caay kasadaken no mako koya keter, nawhan maharateng no mako ko pasifana' no wama ato ina nano kaemang ho, aka ka pateras a macacoli to tao sanay.

Itiya ira ko cecay a faki, 'alafing to ko pinengneng no mira a latek, caay to kanga'ay ko faloco' no mira, saka sowal han to ningra koya tawki, ona wawa wata to ko 'alafing nira a mitahidang to sakaranam, kiso han caay sa pafelien iso kona wawa, oya i ikoray a lafang ko li'ayawen no miso a pafeli, matamaay ko matiniay a demak no miso haw? Nengneng han kona

wawa matiya o mamisking cingra, ano caay karanam manga'ay sa ko pisking ningra haw?

Tengil han kona sowal no faki, o faloco' no mako matiya iray ko padihekoay sa diheko saan. Talacowa anini tona Tokay adihay ko masamaamaanay a tatihay a pinangan, kawrira pakayni tona pa'icel nona faki, paso'elin kako to kaira no nga'ayay a pinanang no tamdamdaw. Caay ka kietec ko faloco' no tamdaw ano ira ko caay ka tatodong a demak sa kako.

Talacowa adihay ko tamdaw a maikong ko faloco' nira a mitapal tona siyakay, nika malecad toni a faki ira aca ko nga'ay a tamdaw a padiheko sa kako. Orasaka caay katolo' ko faloco' no mako a ci'icel a paso'elin tona siyakay. Kako han misa'icel a minanam tona nga'ay a pinanang nona faki, satapang itini i wayway i 'orip no tireng a midemak, mipaini to matiniay a sakadiheko no siyakay.

Mafecol kako, caay kono tireng aca, o angil ako ko mafecolay, sanga'ay sa ko rakat ako a miraod to piskingan.

O pisimsim to kongko o lotong ato malitengay

Itiya ho, ira koya halipatadoay a malitengay. To cecay a romi'ad, mifaliw ko mira to semot i omaomahan, toya mamaherek ko tayal no mira i, satepotepo sa ko 'orad, saka, comikay ko mira talakaeno no kilang a mikilidong. 'A'esing sa cira toya pitatala to nikasa'sa' no 'orad, itiya ira ko cecay a lotong miraod a mipacaedong to miranan to riko'. Keriden noya lotong ko mira talalotok i loma' nira. Patahekaen noya lotong koya malitengay to kakaenen a mihamham. Ya kakomaen no mira i, matengil nira ko pikakoec no wina noya lotong, saka pakaenen nira koya wina no lotong to sapaiyo, itiya maadah ko adada no wina noya lotong. Hemek sa koya lotong, saka patelong han nira koya malitengay to sikawasay a hatapes. O nini a hatapes i, fitay han ko cecay a felac i, sedasedak sanay ko felac a mahadak, tomes han nira ko hatapes, nanoya cowa to kacango'ot to felac kona malitengay.

Ano cowa patadoen noya lotong koya malitengay i, wa mamanga'ay ko adada no ina nira saw? ano cowa patadoen noya malitengay koya ina no lotong i, wa aira koya hatapes to hasakanga'ayaw no 'orip no mira saw? “ O nga'ayay

ko faloco' ato halipatadoay kona lotong ato malitengay, mansa ma:lemed ko 'orip no mira a tatos, ” sanay ko pipaini nona kongko.

Tadamisalamit i faloco' no 'Amis ko sopoc nona “ O lotong ato malitengay ” a kongko. I niyaro', ano ma'araw no kapah ko mi'orongay to kasoy a malitengay i, cowa ka eca tangsol a mipatado mi'orong; ano sitama' ko mi'adopay, maminokay to, ya sa'ayaway a malitemoh a malitengay i fatad no lalan i, cowa ka eca a pafatisen nira koya malitengay to fongoh no tama', makapahay ato halipalada' ko faloco'nona pinangan, cowa pisaeli to 'aca. Mapahapinang no nga'ayay a faloco' ko mapatadotadoay, maainiiniay a pinangan no niyaro', o salipahakay ato malemeday ko hatiniay a 'orip.

Tanosaripa' sa ko fofo ako talakongkoan

Sawal sa ko fofo ako i takowanan, “ Yo kaemang ho kako, ano mitilid i, tanosaripa:' sa talakongkoan. Makafakeloh ko lalan itiya ho, ano o laloodan to faedet ko romi'ad i, romakat sa i lalan to katayra i kongkoan, misatokiyakiyal a misahikihiki to oo', misateroteroc a comikay, matalaw to karakaman no saripa'. Ya satapang i, cowa ka eca marakam, macocok, sanalsalen a caenget ko saripa', ikor to i, mafana' to a pakalawac no lalan a romakat, mililisto to semosemotan a romakat, nga' ca karamok no faedet ko saripa'. ” “ Wata! Kasapaan, kahemekan ko 'orip iso fofo i kaemang ho saw! ” han ako ci fofo ako.

Do^do sato ko pitawcikel no fofo ako, “ I fatad no lalan to katayraan i kongkoan, ira koya sopi, sakidefet sa i lilis no lalan a malengaw, mipapahanhanay kako itira a misalama toya papah no sopi, ma:olahay kako a mitatefin to papah nira, hay tefing han mafekotay kira! ” “ Fofosaw, mahecad kita maolah a misalama to sopi! ” han ako si fofo ako. “ Ano sapiliyasan toya matarangay no cidal a lalan, ripa'en ako ko lengaw noya sopi. ” “ As, cowa tahaceka ko saripa' iso haw? ” han ako si fofo ako. “ Mananamay cowa kasikoco kona oo' a romakat, mansa kahefaen toya sopi

a romakat, cowa kafana' to adada. Hayken, o kakifetol to no 'ofil alatek kona saripa'. ” san ko fofo ako.

Hemek sa kako a mitatengil to pitawcikel no fofo ako! “ Fofow, cowa paka'aca ko wina iso to koco itiya haw? ” “ Iraay to koya tadakoco ako cecay, ka cowa kananam a cikoco kona oo', so'ot hananay ko saso'ot no koco a mica'elayen i 'afala. ” Feriwferiw sa ko fali toya dadaya, tanoolah sa kako a mitengil to tawcikel ni fofo ako to 'orip nira i kaemangan nira.

Toya kalaholoholol niyam to dadaya, cowa ko mamatawal ako ko 'orip no kaemang ho sa ci fofo, kako han to i, cowa ko mamatinako ako ko matiniay a 'orip, cowa ko mamafana' kako to samaanay ko tanosaripa' sanay a romakat to cifakelohay a si'elac, miripa' haca to citafaay a fakeloh. Kaorira, mafana'ay to kako tona ratoh no tawcikel ni fofo, kalimlaen ko losid iso, 'orip iso sanay. Aka ka apacang han ko kalolosid, aka pisaloya to romi'ad iso, sanay ko tatodong nona tawcikel.

Cecay a tikami

Cakakifana'en ko nikahacikay no romi'ad a malahedaw, fahal pangkiw to no mihecaan a miliyas tayni i tokay matayal ko wina wama ako. Tadama'ilol kako to wina wama ako. Tahaanini cowaho ka siwala koyapi'ocil no faloco' a mipatono i siyataw cangranan, lowis sa ko losa' ako a mararom to piliyas no wina wama ako takowanan, nika cowa pa'arawen no mako cangra to kalowis no losa' ako, matalaw kako to katatiihan no faloco' nangra, saka 'emet han no mako ko losa' ako. Tangasa anini, ano masadadaya to ko romi'ad ma'iwil to kako, lowis sa ko losa' ako, tada ma'ilol kako to wina wama ako, sapipatikamian kako a pasowal to 'ilol no faloco' ako cangranan, nika, mafokil to pipahicelaan to tokami.

Malayap to ako anini ko tikami ato mipakolimasan no wina wama ako to faelohay a riko', pasowal ko wina wama ako takowanan, " pitengil to sowal no fufu, pisa'icel a mitilid, halikaenen aka pisaliway a komaen, si^ⁿaw ko romi'ad, tongalen ko kaciriko'! saan". Patikami han no mako a pasowal, mafana'ay to kako a midimokos to tiring ako, inanengen ako a mitilid, akato ka tatiihen ko haratrng namo, dimokosen to ko namo a tiring, ano ciromi'ad kamo, minokay miliso' takowanan, ma'ilolay to kako tamowanan.

I 'ayaw no pina a romi'ad, malayap no mako ko mipakolimasan no sadak a kaka no mako a tilid, hemek sa kako a lipahak a pakalayap, tihedak han no mako a minengneng saheto o kaolahan no mako koni tilid, to dadayadaya minengneng kako toyatilid, cowa to kato'ol kako to dadayadaya. Patikami han no mako a pasowal, ya tolo a tilid toya mipafelian iso takowanan, saheto o kaolahan no mako koninian a tilid, Ahowiday to pafeli iso takowanan toya tilid kaka. O roma i, sowal sa kiso! Ano malepon to ko pitilid no mako i, o mamalasingi to kako sa kiso, ma'inal kako to nikalasingi no miso, misa'icel to kako a mitilid, nanay milecad kako tisowanan a malasingsi.

Pakayni i tikami ko sakalalicay no mako to iraayay a salawina no mako, misacidalan misa'oradan ko iyofing a micorok pakalomaloma' mipafeli to tikami. O kaciherangan faedet ko romi'ad, sacidalan sa a mipahicera to tikami, o kasi ^ⁿawan mokmok sa to ki^^tec no fali. Tada miahowid kako to iyofing, misacidalan, misa'oradan cangra a patangasa to 'ilol no faloco' ako to iraayay a salawina no mako.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【恆春阿美語】 國小學生組 編號 2 號

O 'orad to romi'aromi'ad

O pi'a'orad to romi'ad mato mitatera'ay a kawas misatepotepo a mahoni, hemek sa malikelon nai kakarayan, mafiwfiw sa no fali ko 'orad, mikifalifali malikelon a makero. Makesem ko faloco' no cimacima a tamdaw ma'orad ko romi'ad. Roma a tamdaw i, maolah ma'orad ko romi'ad, oya cuwa kaolah to 'orad i, cidinayay, cikaepa, cato kanga'ay mahadak cuwa kadepocen nimaamaan, malahedaw to koya lipahakay a faloco' no tamdamdaw.

Kawrira, o maomahay ko 'orip i, ano awa sa ko 'orad, o maan ko sapananom to pinarengaw no omah! Alatek samihecahecaan sa makedal cango'ot to nanom ko kitakit. Manaca, o 'orad ko saka'orip no pinaloma, minanayay ko maomahay to kaira no 'orad! Kako hanaca maolah mararid ma'orad ko romi'ad. Nawhani, ano ma'orad saemel ko romi'ad, o matalaway to faedet tadamahemek ma'orad ko romi'ad.

Pakayni tona pi'a'orad, ira ko masaromaay no mako a harateng to pi'a 'orad no kakarayan. Tinako, maro' i sasingalan no loma' pasipaputal mitapal kahirahira sa ko makapahay a cengel no dinay, misaharaterateng haca to sasamaanen malacafay to kapot miacang to kahofocan no widang.

O tera' no 'orad i fadahong no sasingalan, malalimlim haca to pisafel ni ina to dateng ko honi no 'orad, mikileflef haca ko ngiyaw ato wacu pator, matoya ong-kak ko radiw a ma'esolay...waw! O tadamasaromaay to tengilen ko misatepotepo sanay ko honi.

O roma sato a katinakoan, ciamikoco, cikaepa, miraradiw miraripa' to mimingay masahefongay a lalan, hatu makeroay to misatenotenokay a salama, hemek saan miraripa' to namitomesan no 'orad ko nanom i masahefongay a lalan, salipahak sa makero to misatelotelocay a perok. Mansanay! cima ko somowalay to cuwa kanga'ay tatihi misa'oradan sa a misalama sanay saw?

Ano maolah miki'orad a misalama i, pakomira han misa'oradan makenaay saw? Matala to ko kasa'esa' no 'orad, oya i kakarayan a 'o'ol lahedahedaw sato, sakangdaw sato a makapah ko rengaw no rengos, oya fali masafaeloh to a heripen. Itiya mahadak to ko cidal, ira patihi ko makapahay a lidek i kakarayan, o dengan i ikol no 'orad malemed paka'araw to makapahay a lidek! Mansa, maolah kako ma'orad ko romi'ad, maolah kako to naikolan no 'orad, ira ko sapaini no serayan to makapahay a palapatan.

Pakacitingsiya(Pakakoliciw)

Yo kaemang ho^ kako, ira ko **mato kalangay** a paliding ako, o cacokerohen no mako minanam a romakat; mafana' to kako a romakat i, o toloay to a moli^ ko paliding ako. Mato'as mato:'as to kako i, itiya i **kasofocan** ako a romi'ad, cakayananan no mama^ **ako kako to citiliday to maloloay a citingsiya^**, lo:wi' sa kako a lipahak, nawhani cipaliding to kako to no tirengan. **Ona citingsiya^**, o 'icel no **tireng** ko sapiparakat, o wa'ay ko sapicokay ta maringer ko moli^. Ano talacowacowa^ to a **miholol i**, caay papidaen, malo sapiyatayat to tatirengan a miondo^. O **roma^** sato, ano mimaamaan to haw i, caloway to kako a talacowacowa^, saka tadamao:lah kako toya citingsiya^.

Maharate:ng ho^ no mako ko itiya:ay **ho^** a demak, yo mihetatanam kako a minanam pakacitingsiya^ i, damaen no mama^ ako kako i kaikor, sowal sa ciira, “ Repeten ko handolo^, cokayen to saripa' ko pawa'ayan, aka **pasalaeno^** a minengneng, 'arawen ko 'a'ayaw. ” saan. **So'elinay, miparakat sato kako i lalan, caka:t epo:d caka:t epo:d sa kako, hanihani^ masatoko^, hanihani^ miparakat**, kinapinapi:na^ a misatiyotiyol a minanam. Halafin hala:fin to i, sawad hatu no mama^ ako ko kamay niira, mato mafana'ay to

kako sa ko harateng ako, saka maraay mara:ay to ko nipiparakat no mako, salipahak sa kako. Namati:ra i, aya aya samaanen ko **piliyas?** Aya aya samaanen ka epod? Orasaka, itira haca^ kako a motolo'. Kirami, sowal sa **ci** ko mama^ ako i takowan, aka ka talaw a matolo', o sakafana' no miso ko **nikatolo'** saan. So'elinay kinacecay a matolo' i, kinacecay a matongal ko fana' ako, manina' ako ko sakafana' a pakacitingsiya^.

Tomatira makakaletu^ **kako ato idang** a pakacitingsiya^ a miholol, ano eca^, miyatayat to tatirengan. Tomatira **i lalan**, malalifet kami **a misatahenay a parakat to citingsiya^**. Tomatira, misawad **to kamay a mirepet to handolo^**, milawla^ a pakatawatawa^. O ma'araway **i fatad** no lalan i, saheto^ o pinaloma^, **ato kilakilang**, ato saepi'ay a fali^, itira mapawan ko masamaamaanay a roray, awaay ko kihar a ma'orip to romi'ami'ad. **Kirami, maharateng** konini i, ma'ilol mangalay a patiko^ to itiya:ay ho^ a 'orip.

Maolah kako toya citingsiya^ ako. Ano paka'araw kako to pakacitingsiyaay a tamdaw i, maharateng to ako koya i 'aya:way a 'orip ako, **caay ka tawal ako tahanini^**.

Micaliw to codad

O lipahakay a micodaday kako. Romakat kako a talapicodadan to romi'ami'ad. Pakayni i codad ko sakafana' ako to masamaamaanay a demak, tinako — “Cima^ ko misanga'ay to dingwa^? I cowa^ ko satakaraway a tongroh no loma'? O maan ko sakahanhan no foting? Nawiro marohroh ko kakarayan? ” sanay. Onini haw i, icowa^ kita a mikilim to ca'of? Itira i codad. Ano malalok kita a miasip to codad i, o mamatongal ko fana' no mita.

Inacila^, malahakelong kako ato tihi^ ako a talapicakayan to codad, malecad kami a cifaloco' a micakay to ci-ting ato no kongkoay a codad, 'araw han, o malecaday a ci-ting ko nicakayan no niyam a tatos, nika caay ka lecad ko nicakayan niyam to no kongkoay a codad; o kongko^ ni An-tu-sen ko niira, o ni I-sop ko no mako. Ano caaca:ay ka lecad ko nicakayan no niyam a codad i, lalecad saan ko 'aca^. Mangalay kako a misaadihay a miasip to codad, o malo sakatongal no fana' ako; orasaka o harateng ako i, o nikatayra i tu-su-kwang ko nga'ay.

I laloma' no tu-su-kwan, ira ko masamaamaanay a codad, o za-si, ato sing-fong. O 'ariri no taneng ko tu-su-kwan, o tata'akay a pi'anangan to

masamaamaanay a codad; adihay ko faelohay a codad o nisoritan no cifenekay a tamdaw. O tata'akay a picaliw an ato pinanaman i sapapotal no picodadan. I laloma' no tu-su-kwan, masariwariwang ko kaitiraan. Ano mangalay a miki'araw kako to ka-cu-du haw i, ira ko piki'arawan; ano mi-cu-kay-mas kako to tyin-naw saan i, ira ko pi-tyin-naw-an a riwang; ano masacacay kako a mi-king-kiw saan i, ira ko masacacayay a riwang to piking-ki-wan. Orasaka, maolah kako a malahakelong ato tihi^ ako a tayra i tu-su-kwan a minengneng to codad; tomatira, a saromi'ad sa kami itira a minengneng to codad.

Namiasip to kiso toya codad “ O ilisin no 'Amis” sanay haw? Onini a codad i, o mipahapinangay to serangawan no mita o Pangcah. O tadamanay a lekakawa^ no Pangcah i, o todong sapiaray to palemeday, pa'o'olay, pa'oraday, pacidalay a Wama i kakarayan. O roma^ i, o sapingodo^ ita to mato'asay, o sapisifana' no Pangcah a finacadan a mipalatamdaw to wawa^ ato rarikorikor konini a codad. O kakalimelaan konini, palada'en ako pasowalen ako ko idang ako.

Matokaay ci Cilay

Itiya ho, ira ko ci Cilay hananay ko ngangan, tadamatoka ko pinangan ningra, ano ira ko tatayalen i, hoca ira ko a **ocoren** cingranan, sa adadadada saan, awaay ko malaheciay a tayal nira. Saka o salikaka ato 'ali nira tadamapili' cingranan.

Cecay a romi'ad, mamalingad a matayal talaomah ci mama aci ina nira, palimo'ot han no mama cingra, “**I** loma' sa kiso, ano mamaraod **to** kalahokan i, mipadang to a mitangtang to saka lahok no mipaliway a matayal haw?” han no mama, tangsol a mihai cingra a paca'of. Maraod to ko kalahokan sa ko harateng ni Cilay, tangic sa tayra i kamaomahan na mama aci ina, “**Inaaw**, mamaaw” saan a tomangic miceli', mailohay ko loma' ita, awaay to ko maamaan sa cingra a pasowal to 'alomanay, macekok ko mama ato ina tahod sa a comikay a minokay, tahaloma' nengneng han awa ko masamaamaan no loma'. Nawhan o toka ningra a misangasif mitangtang to sakalahok no 'alomanay, saka misakaniw to mama ato ina.

Matini koni katoka ni Cilay, saka ikakakaka sato ko kapili' no paro no loma', caay ka tayal ci Cilay, tado sa a komaen, saka masasowal ko paro no loma' sapilaplapan ci Cilayan.

Cecay a dadaya, palasang han no salikaka ningra ci Cilay, **i ikor** paro han **nangra** ci Cilay i pawti fahkol han i riyar, mahawikid ci Cilay pawpaw sa i nanom caay ka teneng.

Cecay a romi'ad ma'araw nira pakayni i ofang no pawti ko cecay pakaenay to siri a matakonolay **mita'elif**, tangsol ci Cilay a miceli', “**Takonol** moecel, takonol moecel” sa cingra, matengil noya matakonolay, cima kona misamsamay takowanan a saan ho cingra, “**Takonol** moecel, takonol moecel” saho ci Cilay, matengil to noya matakonolay koya soni nani pawtiay, saka raod sato cingra toya pawti a mitatoy to cokor sapiseti'aw, celi sa **ci Cilay** a pasowal, aya o matakonol kako saka paro han tona pawti, celi' han misaromi'ad “**Takonol** moecel, takonol moecel” han sanay koya ci kawasay, tayni to ko cima mitedal moecel to ko takonol no miso sanay, padangen kako mitedal han nira, tedal han noya tamdaw kalamkam sa ci Cilay a tomireng, moecel to kako sa cingra a miceli'.

Toya ikor, minanam **ci** Cilay mitoor a pakaen to siri, mafana' ci Cilay a pariri to siri, saka adihadihay sato ko siri nangra, mapatay to koya tamdaw, tado han to ni Cilay ko siri nira a pa'aca, o sacipaysoay to ci Cilay.

O fana' no mako to ilisin

Maraod ko sakapita a folad to mihecahecaan, ira ko tadamaanay a lekakawa no Pangcah “ Ilisin ” hananay, maraod to kona romi'ad, o mitiliday o misiyakayay ato miliyasay to niyaro' a tamdaw, maemin to pahanhan minokay mikapot tona kailisinin a romi'ad. Tolo romi'ad ko lawla no niyaro', sakacecay a romi'ad, Mifiracay han, mitifek misafelac ko fafahiyan mipacok to fafoy ko kapah, dadaya mapolong ko lafi no fa'inayan i talo'an, mingodo to mato'asay, maherek malafi cilosid masakero ko fa'inayan tahira sa i lafii.

Sakatos a romi'ad tosa ko toki to herek no lahok, matengil to ko radiw no sakiilisin i sopika ato pilekal no mama no kapah micoracor to finawlan tayra i taloan a masa'opo. Palosiden to ni ina kako, salipahak sa kako a tayra i taloan. Iraay ho ma'araw to ako ko takaraway pikacawan no niyaro', pinangan o niyaro' no Pangcah. Tahira han i taloan, maemin to ci losid ko fa'inayan fafahiyan ato mato'asay wawawawa, nengneng han ko losid no paytemek sa maliemi' sa a malikat, sa salongan sa a manengneng.

Misatapang sato i makakayat to ko kamay, keriden to no mama no kapah ko kasaselal a malikoda, o pakarongay ato wawa ikaikor tongod hanto

no fafahiyan. Ira ko pati'eciway a tamdaw, pacawien no 'alomanay a milecad ko radiw no patieciway, makakayat mitaliyok ko kalikoda, kako saan i, mafokil a romadiw mafokil a mi'awas, cahocaho fahal pakatoor to kako to 'awas no tao, mafana' to miperok ko wa'ay, salipahak sato kako ato kapot a masakero.

Sowal sa ci ina, “ Nano to'as a rayray ira ko kasaselal a lekakawa no Pangcah, o manmaan a lisinan, dademakan saheto o kakitaan no niyaro' ko mamiketon, ta patoroden ko mama no kapah, o kasaselal ko mamireko a milaheci. ” saan. O fana' no mako to ilisin a demak, deng malikoda caay pitolas a romadiw ato malacecay ko kaen, maolah kako to ka 'aloman no tamdaw malacecay a lipahak, malasaka awaay to ko kihar no kasasiolah no faloco', nawhani, o caay ko mama'aca kona hatiniay a lipahak.

Saikoray to a romi'ad, mipihay han, deng o fafahiyan aca ko masakeroay, nika no aniniay sato pakayatan a dadaya hanto, onini to ko sakaolah no kapah ato kaying a malikoda.